gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	826996
Raadsvergadering	:	**31-10-2023**
Onderwerp	:	**Begroting 2024**
Collegevergadering	:	03-10-2023
Portefeuillehouder	:	Wethouder J. van der Noordt
Steller	:	Gussekloo, Eric, Team Financieel beleid tel. : 0545250576

Te nemen besluit

1. De programmabegroting 2024 vaststellen.
2. De extra kosten van € 200.000 die het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente in rekening brengt voor no-cure no-pay bezwaar- en beroepschriften dekken door een verhoging van de OZB.
3. De eerste begrotingswijziging, zoals opgenomen in de bijlage bij dit voorstel, vaststellen.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Uw raad moet voorafgaand aan het begrotingsjaar een begroting vaststellen. Dit staat in de Gemeentewet. Met een vastgestelde begroting is er een uitvoeringsplan voor 2024 en kan het voorgenomen beleid worden uitgevoerd.

De programmabegroting 2024 met meerjarenbegroting 2025-2027 is opgesteld met de gegevens zoals we die op 1 augustus kenden. In de begroting is de perspectiefnota verwerkt en enkele ontwikkelingen die na de perspectiefnota, maar voor 1 augustus duidelijk werden.

Na 1 augustus zijn de gevolgen van de herijking van de regionale inkoop duidelijk geworden. Deze gevolgen zijn niet verwerkt in de primitieve begroting, maar in een eerste wijziging van de begroting. De gevolgen van de eerste wijziging zijn opgenomen in de bijlage.

Argumentatie

1. De programmabegroting is gebaseerd op de perspectiefnota 2024. Het saldo van de begroting wijkt af van dat bij de perspectiefnota door het verwerken van de meicirculaire, de ontwikkeling van de klantaantallen bij Fijnder, de proceskosten voor WOZ bezwaren, areaal uitbreiding van de OZB en de tijdelijke invulling van een evenementenmakelaar. Het saldo van de primitieve begroting is € 1,6 miljoen positief.
2. De proceskosten die we kwijt zijn voor bezwaar en beroep tegen WOZ beschikkingen stijgt de laatste jaren, met name door de no cure no pay bureaus.
3. De gevolgen van de tariefsaanpassing van de herijking van het sociaal domein zijn begin september bekend geworden. Voor Berkelland is dit ongeveer € 3 miljoen structureel. Dit bedrag heeft impact op de begroting 2024. Daarom verwerken we deze aanpassing via een eerste wijziging in de begroting 2024.

Kanttekeningen en risico's

De provincie moet de begroting nog analyseren. Zij geeft pas een oordeel als u de begroting heeft vastgesteld. Om onder de milde vorm van toezicht te komen, is het van belang dat er sprake is van een structureel sluitende meerjarenbegroting.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

Vanwege de slechte vooruitzichten in 2026 en 2027 is het voorbereiden van bezuinigingen op zijn plaats. Na het vaststellen van de begroting starten we met het opstellen van een plan van aanpak om te komen tot bezuinigingen.

Financiën
De begroting 2024 sluit na de 1e begrotingswijziging op nul.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Niet van toepassing.

Communicatie
De begroting is via de website van de gemeente en de begrotingsapp beschikbaar voor iedereen.

Initiatief, participatie en rol gemeente
Het opstellen van de begroting is een verplichting. Het initiatief ligt bij de gemeente.

Planning en evaluatie
Deze begroting is het uitvoeringsplan voor 2024. In de bestuursrapportage melden we u de stand van zaken van de programma's en de financiën. Het begrotingsjaar 2024 wordt afgerond met een jaarrekening. Hierin staat een verantwoording op doelen, activiteiten, planning en geld. De jaarrekening 2024 leggen we in juni 2025 aan u voor.

Alternatieven
Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

G.Koudijs. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 31-10-2023

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 03-10-2023;

b e s l u i t :

1. De programmabegroting 2024 vaststellen.
2. De extra kosten van € 200.000 die het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente in rekening brengt voor no-cure no-pay bezwaar- en beroepschriften dekken door een verhoging van de OZB.
3. De eerste begrotingswijziging, zoals opgenomen in de bijlage bij dit voorstel, vaststellen

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 31-10-2023

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Begroting 2024

Algemeen
De begroting 2024 en de meerjarenbegroting zijn omgeven met onzekerheden. Daar waar we bij het opstellen van de begroting voor 2024 nog een voordeel van € 1,6 miljoen verwachtten zien we dat de herijking van de regionale inkoop dit beeld veranderd. Ondanks deze ontwikkeling blijft de begroting voor 2024 in evenwicht en kunnen we onze plannen uitvoeren.

Wel zien we dat het uitvoeren van alle plannen door de aanblijvende hoge inflatie en de krapte op de arbeidsmarkt steeds meer onder druk komt te staan. Vanaf 2026 wordt dit goed zichtbaar. Door wijzigingen in de algemene uitkering krijgen we minder inkomsten. Hoewel er ook op dit vlak nog volop ontwikkelingen zijn en we de uiteindelijke omvang pas zullen zien in 2025 gaan we ons wel voorbereiden op deze situatie.

Onze vermogenspositie is goed maar biedt geen oneindige mogelijkheden. We hebben de mogelijkheid om te blijven investeren, bij tegenvallende resultaten kunnen we een stootje hebben en het geeft enige ruimte bij het oplossen van toekomstige tekorten. We moeten ons wel realiseren dat geld lenen wel weer (meer) geld kost.

Er zijn mogelijk ook kansen. In sommige gevallen krijgen we middelen van het Rijk met een bepaald doel. Door te kijken of we het doel kunnen bereiken met minder middelen kan ruimte ontstaan.

Voor 2024 is er sprake van een stabiele begroting, Er is en blijft ruimte om te investeren maar op dit moment lijkt het erop dat dit in 2026 gaat veranderen.

Proceskosten WOZ
De proceskosten die we kwijt zijn voor bezwaar en beroep tegen WOZ beschikkingen stijgt de laatste jaren enorm, met name door de no cure no pay bureaus. Per saldo neemt de OZB opbrengst hierdoor af. Om de OZB opbrengst op het niveau van de begroting te houden willen we de opbrengst laten stijgen met de verwachte kosten van de proceskosten. In 2024 is dit € 200.000 en vanaf 2025 (door aangekondigde maatregelen) wordt dit € 100.000. Bij de begroting 2025 zullen we het tarief aanpassen aan de dan verwachte kosten. Dit in komt overeen met hetgeen we doen als de waarden stijgen of dalen. De tarieven worden dan aangepast, zodat de totale opbrengst van de OZB gerealiseerd kan worden.

Plan van aanpak bezuinigingen
De meerjarenbegroting 2025 – 2027 laat tekorten zien vanaf 2025. Hoewel het meerjarenbeeld standaard verslechterd is de afname in 2026 vooral het gevolg van aanpassingen in de financiering door het Rijk.

De Vereniging van Nederlandse gemeenten maakt zich bij het Rijk hard voor het in positieve zin aanpassen van de financiering. Wij verwachten echter dat dit niet voldoende zal zijn om de tekorten op te lossen. Daarnaast zijn er verschillende adviesorganen die het Rijk adviseren om te bezuinigingen. Dit zal ook doorwerken naar de bijdrage die de gemeenten krijgen. Er zal dus in de nabije toekomst bezuinigd moeten worden. Om hierop voorbereid te zijn gaan we na het vaststellen van de begroting een plan van aanpak opstellen om tot bezuinigingen te komen. We doen dus nog geen concrete voorstellen, maar gaan wel de mogelijkheden inventariseren.

1e Begrotingswijziging
Herijking regionale inkoop
De gevolgen van de herijking van de regionale inkoop zijn sinds begin september bekend. Voor Berkelland bedragen de voorspelde extra kosten € 3 miljoen. Deze voorspelling is tot stand gekomen op de volumes van 2022 en de nieuwe prijzen. De prijsstijgingen worden veroorzaakt door CAO stijgingen, inflatie en de verschuiving naar complexere zorg.

Vanwege de omvang verwerken we deze ontwikkeling via de eerste begrotingswijziging in de begroting 2024.

Zoals aangegeven zijn de verwachte extra kosten € 3 miljoen als we uitgaan van de begrote volumes van 2022. We zien echter dat de volumes over het eerste deel van 2023 lager zijn. We verwachten dat de extra kosten hierdoor niet uitkomen op € 3 miljoen maar op € 2,2 miljoen.

Septembercirculaire
Naar aanleiding van de Rijksbegroting is de septembercirculaire gepubliceerd. In de septembercirculaire staat informatie over de ontwikkeling van het gemeentefonds. In de Rijksbegroting zijn geen grote beleidsontwikkelingen opgenomen. Het gemeentefonds ontwikkelt zich daardoor niet. Wel zijn de verwachtingen voor loon- en prijsstijgingen aangepast. Deze aanpassing leidt voor Berkelland tot een extra inkomst van € 1,1 miljoen. Deze extra inkomst voegen we toe aan de stelpost prijscompensatie omdat we kunnen verwachten dat de lasten in 2024 hoger uit zullen vallen dan nu in de begroting is opgenomen.

Begrotingsbeeld
De extra algemene uitkering heeft geen effect op het begrotingsbeeld. We verhogen de stelpost prijscompensatie met het bedrag dat we aan inkomsten krijgen.

De extra lasten van € 2,2 miljoen door de herijking van de regionale inkoop dekken we voor € 1,8 miljoen uit het overschot op de begroting (€ 1,6 miljoen primitieve begroting + € 200.000 dekking lasten proceskosten WOZ) en voor € 400.000 uit de stelpost prijscompensatie.

Er blijft in 2024 dan nog € 1,7 miljoen aan prijscompensatie over.

Bijlage 1

Bedragen x € 1.000

Overzicht van saldo's van baten en lasten per programma	2024 (primitief)	1e Wijziging	2024 (na 1e wijziging)	2025 (na 1e wijziging)	2026 (na 1e wijziging)	2027 (Na 1e wijziging)
010 Onze aantrekkelijke leefomgeving						
Lasten	-21.017		-21.017	-21.056	-20.904	-20.941
Baten	12.090		12.090	12.115	12.073	12.110
Totaal 010 Onze aantrekkelijke leefomgeving	**-8.927**	**0**	**-8.927**	**-8.941**	**-8.831**	**-8.831**
020 Passend wonen						
Lasten	-7.004		-7.004	-6.280	-8.609	-5.697
Baten	3.131		3.131	3.099	5.149	2.586
Onttrekkingen	102		102	70	348	0
Stortingen						
Totaal 020 Passend wonen	**-3.771**	**0**	**-3.771**	**-3.111**	**-3.112**	**-3.111**
030 Vitaal platteland						
Lasten	-528		-528	-399	-379	-379
Baten	1		1	1	1	1
Onttrekkingen	15		15			
Stortingen						
Totaal 030 Vitaal platteland	**-512**	**0**	**-512**	**-398**	**-378**	**-378**
040 Nieuwe energie						
Lasten	-1.209		-1.209	-1.152	-331	-331
Baten	813		813	820		
Totaal 040 Nieuwe energie	**-396**	**0**	**-396**	**-332**	**-331**	**-331**
050 Een toekomstbestendig sociaal domein						
Lasten	-36.466	-2.200[i]	-38.666	-38.645	-38.645	-38.645
Baten	1.540		1.540	1.540	1.540	1.540
Totaal 050 Een toekomstbestendig sociaal domein	**-34.926**	**-2.200**	**-37.126**	**-37.105**	**-37.105**	**-37.105**
060 Sport en Cultuur						
Lasten	-5.342		-5.342	-5.502	-5.424	-5.424
Baten	238		238	238	238	238
Totaal 060 Sport en Cultuur	**-5.104**	**0**	**-5.104**	**-5.264**	**-5.186**	**-5.186**

070 Werken en leren						
Lasten	-28.318		-28.318	-28.307	-28.307	-28.307
Baten	11.454		11.454	11.454	11.454	11.454
Onttrekkingen	-20		-20	-20	-20	-20
Stortingen	22		22	22	22	22
Totaal 070 Werken en leren	**-16.862**	**0**	**-16.862**	**-16.851**	**-16.851**	**-16.851**
080 Veiligheid						
Lasten	-5.870		-5.870	-5.870	-5.870	-5.905
Baten	124		124	124	124	124
Totaal 080 Veiligheid	**-5.746**	**0**	**-5.746**	**-5.746**	**-5.746**	**-5.781**
090 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering						
Lasten	-22.522		-22.522	-22.472	-22.357	-22.198
Baten	2.003		2.003	2.003	2.003	2.003
Onttrekkingen	301		301	301	241	241
Stortingen	-60		-60	-60		
Totaal 090 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering	**-20.278**	**0**	**-20.278**	**-20.228**	**-20.113**	**-19.954**
100 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien						
Lasten	-7.145	-700[ii]	-7.845	-7.921	-8.006	-8.394
Baten	105.300	1.300[iii]	106.600	106.290	97.606	97.573
Totaal 100 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**98.155**	**600**	**98.755**	**98.369**	**89.600**	**89.179**
Gerealiseerd resultaat	**1.633**	**-1.600**	**33**	**393**	**-8.053**	**-8.349**

[i] De lasten van Activiteit 050.030.010-We bieden onze inwoners maatschappelijke ondersteuning worden verhoogt met € 664.000; de lasten van Activiteit 050.040.010-We bieden onze jonge inwoners en hun ouders/verzorgers jeugdhulp worden verhoogt met € 1.536.000.

[ii] De lasten van Activiteit 100.030.010 Onvoorzien worden verlaagt met € 400.000 als dekking van de lasten in het sociaal domein; De lasten van Activiteit 100.030.010 Onvoorzien worden in 2024 met € 1.100.000 verhoogt in verband met de extra loon/prijsstijging uit de septembercirculaire.

[iii] De baten van Activiteit 100.020.010 We innen belastingen worden in 2024 verhoogd met € 200.000 en in de jaren erna met € 100.000 in verband met de verhoging van de OZB om de gestegen proceskosten te dekken; De baten van Activiteit 100.020.020 We ontvangen algemene uitkering worden verhoogd met € 1.100.000 als gevolg van de extra uitkering voor loon/prijscompensatie in de septembercirculaire.